

V. Herstel van verliezen door het te loor gaan van schuldbrieven ten laste van het Rijk.
(Memorie van Beantwoording der Regering.)

Art. 7. Ondergeschiedt aan de meergemelde algemeene beschouwing omtrent de verwijzing naar eenen anderen schuldenaar, meent men, dat behoorde gelezen te worden: *die den nieuwen titel of het regt op denzelve heeft verkregen*, uit hoofde het opkomen van een belanghebbende onmiddellijk na de dertig dagen en vóór het afgeven van den nieuwen titel zou kunnen plaats hebben. (zie art. 4.)

Omtrent de tien jaren wordt verwezen naar de aanmerking op art. 4 gemaakt.

Art. 8. In verband met het voorgedragene omtrent het vernietigd verklaren, zou ook de redactie van dit artikel verandering behoeven.

Art. 10. Vermits niemand tot eene daad kan worden gedwongen, zou aan de verplichting tot overschrijving, in de 2de alinea aan het administratie-kantoor opgelegd, wel eens geen gevolg kunnen worden gegeven, en het is daarom dat men in overweging geeft die overschrijving ambtshalve te laten doen, en zulks te plaatsen achter de 1ste alinea, door de bijvoeging: *en het kapitaal ambtshalve overgeschreven aan dengene enz.*; terwijl het verder meer ordelijk gevonden is, de 1ste zinsnede van de 2de alinea de laatste daarvan te doen zijn.

tien jaren. Even als in art. 4, zou ook hier de borgtocht gedurende dertig jaren moeten blijven bestaan, die nog vermeerderd zou moeten worden met de waarde van de coupons van dertig jaren, uit hoofde de invordering daarvan gedurende dat tijdvak kan plaats hebben.

Art. 12. Het heeft opmerking gebaard, dat de gevallen in de 2de alinea bedoeld, zijn bepaald geworden tot de zoodanige, waarvoor schriftelijke aanvraag gedaan is. Men vroeg of er ook bezwaar in gelegen was dit tot allen uit te strekken, onverschillig of zij eenige aanvraag gedaan hadden of niet? Daarenboven meende men, dat de werking der wet behoorde te worden teruggebragt tot een tijdperk van tien jaren voor derzelve invoering, doch daarbij dan tevens een termijn gesteld, binnen welken de aanvraag op straffe van vervallen-verklaring moest gedaan worden; welk laatste insgelijks een vereischte moest zijn voor de verliezen na de invoering der wet geleden.

Aldus vastgesteld bij de Commissie van Rapporteurs, op Donderdag den 5den November 1846.

MODDERMAN.
COST JORDENS.
VAN NAAMEN.
FABER VAN RIEMSDIJK.
VAN PANHUIJS.

Nadat de Commissie van Rapporteurs met opzigt tot het onderwerp, waarover het vorenstaande Voorloopig Verslag handelt, bij herhaling met Zijne Excellentie den Minister van Finantien in mondeling overleg was getreden, is, onder dagteekening van den 16den April 1847, van de Regering ontvangen eene Memorie van Beantwoording op dat Voorloopig Verslag, met een daarbij gevoegd gewijzigd ontwerp van wet, en is de Commissie van Rapporteurs, na kennismeming van een en ander, van oordeel geweest, dat die stukken eene nieuwe overweging in de Afdeelingen vorderen.

Aldus vastgesteld den 27sten April 1847.

5. MEMORIE VAN BEANTWOORDING DER REGERING.

§ 1. Met genoegen bespeurt men dat het beginsel van het wets-ontwerp bijna algemeene goedkenning ontmoet.

§ 2. Ook de Regering zou het wenschelijk gevonden hebben, zoo het onnoodig had kunnen geacht worden, de naleving van een zoo billijk beginsel zonder nadere wettelijke bepalingen te doen plaats hebben. De noodzakelijkheid echter, welke in de Memorie van Toelichting is uiteengezet en door vele leden in de afdeelingen wordt erkend, bestaat, en men hoopt dat men er in zal kunnen slagen om eene wet tot stand te brengen, waarbij in eene op gronden van hooge billijkheid bestaande behoefte wordt voorzien.

§ 3. Het eenige geval, waarin men bij het wets-ontwerp heeft bedoeld eene tegemoetkoming toe te kennen, is dat van *vernietiging* van den titel door of ten gevolge van buitengewone toevallen, van den aard welke in het wets-ontwerp omschreven wordt. Zoolang de schuldbrief in wezen is, zoolang er geene hooge mate

van waarschijnlijkheid is verkregen, dat die buiten den wil van den houder is vernietigd geworden, bestaat er geene reden van billijkheid, welke den Staat zou kunnen verplichten om eenen nieuwen titel af te geven.

Diefstal en roof, welke den schuldbrief alleen in eene andere hand overbrengen, konden dus onder de gevallen bij de wet bedoeld niet begrepen worden.

Het beginsel waarop het ontwerp van wet berust, leidt niet tot eene verplichting voor den schuldenaar, om zijnen beroofden schuldeischer, welke hem geene kwijtschelding kan geven, eenige vergoeding te geven.

Wie wettige houder van eene bestaande schuldbekentenis aan toonder is, is een vraagpunt dat tusschen hen, die over den eigendom twisten, moet worden uitgemaakt.

Zoo er in het ontwerp eene enkele uitdrukking mogt zijn ingesloten, welke daaromtrent twijfel kan doen ontstaan, zou die uitdrukking gewijzigd moeten worden.

§ 4. Omtrent de bedenkingen ter dezer plaatse geopperd in het verslag der Commissie van Rapporteurs, heeft eene mondelinge wisseling van denkbeelden plaats gehad tusschen die Commissie en den Minister van Finantien, waarin door laatstgemelde het gewigt van die bedenkingen niet is ontkend, doch tevens opgemerkt, dat er in de wet vele voorbeelden bestaan, waarin een regt verloren wordt ten gevolge van verjaring, zonder eenige tusschenkomst van den regter; dat in dezen niets anders verlangd wordt, dan dat aangenomen worde het bestaan van eene legale praesumptie van vernietiging door het verloop van zekeren tijd, na het in acht nemen van zekere formaliteiten.

Daarbij is gevoegd geworden dat, zoo men het algemeen wil gerieven, het niet mogelijk is omtrent de vernietiging van den titel eene regtskundige zekerheid te bekomen, maar dat men tevreden moet zijn met eene zeer hooge mate van waarschijnlijkheid.

In dienzelfden geest handelende, moest men den borgtocht niet al te bezwaardend maken, zoo men verlangde den door een buitengewoon toeval benadeelden schuldeischer metderdaad te gemoet te komen.

Ten einde zonder deze beschouwingen nit het oog te verliezen, aan de geopperde bezwaren te gemoet te komen, zijn in het wets-ontwerp veranderingen gebragt, waardoor aan de eene zijde vermeden wordt het vernietigd verklaren van eenen oorspronkelijken titel en een te korte duur der aansprakelijkheid van den Staat ten opzichte van den houder eener schuldbekentenis, welke men vernietigd waande, en aan de andere zijde kan worden ontbeerd, zoowel de daarstelling van een duplicaat schuldbekentenis, welke geen wezenlijk nut voor den schuldeischer, wel groote bezwaren voor de administratie zou opleveren, als de noodzakelijkheid van een te langen en te bezwaardenden borgtocht.

Indien het zeer onwaarschijnlijke, ja niet denkbare geval immer mogt ontstaan dat, na een buitengewoon toeval van brand of schipbreuk, de door zoodanig ongeval getroffen persoon onmiddellijk aan de Regering eene valsche opgave had gedaan nopens het verlies van eene schuldbekentenis, terwijl de wettige houder van dezelfde schuldbekentenis noch renten was komen ontvangen, noch zich had aangemeld, ofschoon dien ten gevolge vier aankondigingen en oproepingen in de openbare nieuwsbladen waren gedaan, en daarmede bijna twee jaren waren verlopen; ofschoon, nadat in de zaak tot twee malen toe bij den Raad van State een onderzoek had plaats gehad en door den Koning eene beslissing was genomen, sedert dat tijdstip nog tien jaren verlopen zijn, indien dit, men mag het zeggen, niet denkbaar geval immer ontstond, zou onder zoodanige omstandigheden de wettige houder met alle reden verwezen worden op de gevolgen van zijne eigene nalatigheid, in zooverre althans als deze den Staat, welke alle die voorzorgen heeft genomen, niet kan benadeelen en dat hij zijne beweerde regten op hem moet doen gelden, die, na inachtneming van zoovele formaliteiten, na zoovele oproepingen en na een zoo lang tijdsverloop, als regthebbende erkend is geworden.

Onder eene vroegere wetgeving bestonden de zoogenaamde edictale citatiën, die na veel korter tijdsverloop aanleiding gaven tot eene algeheele vernietiging van regt.

Bij dit wets-ontwerp worden oneindig grootere voorzorgen voorgesteld.

§ 6. De juistheid van de opmerking der Commissie van heeren Rapporteurs nopens het min gelukkige der redactie van dit wets-ontwerp, in vergelijking met andere ontwerpen in den laatsten tijd van het Departement van Finantien afkomstig, wordt noch wedersproken, noch erkend.

De Regering vereenigt zich geheel met de beide denkbeelden in het verslag geuit:

in de eerste plaats, dat eene goede redactie hoogst wenschelijk is, ja van den wetgever gevorderd mag worden;

V. *Herstel van verliezen door het te loor gaan van schuldbrieven ten laste van het Rijk.*
(Gewijzigd Ontwerp van Wet.)

in de tweede plaats, dat men vooral in de gelegenheid moet gesteld worden de zaken niet uit het oog te verliezen.

De Regering weet bij eigen ondervinding, hoe zwaar, vooral ook uit het oogpunt van de uitdrukking, de taak des wetgevers is.

De geschiedenis van alle volken, waar geschreven wetten bij vergaderingen in beraadslaging worden gebragt, bevestigt dit.

En hoe meer gevestigd die ondervinding bij de Regering is, des te aangenamer is het haar, wezenlijke verbeteringen in taal of uitdrukking te zien voorstellen.

Zij spreekt daarom geen oordeel uit over hem, die met haar verschilt, en geeft gaane toe aan eene voorgestelde verandering in de uitdrukking, al ware het ook dat de door haar gebezigde haar nog niet zoo geheel verwerpelijk voorkwam.

Het gewijzigd ontwerp brengt de bewijzen met zich, dat aan den uitgedrukten wensch omtrent dergelijke veranderingen is voldaan.

§ 7. Gaarne wil de Regering het aanbevolen ontwerp in ernstige overweging nemen. Het ligt echter buiten de bepalingen van deze wet. Men geloof alzo bij deze gelegenheid het voor en tegen daarvan niet ter toetse te moeten brengen.

De bijzondere omtrent de verschillende artikelen gemaakte bedenkingen zijn ten gevolge der veranderde redactie grootendeels vervallen.

Omtrent art. 10 zal het voldoende zijn op te merken, dat de verplichting tot overschrijving op het administratie-kantoor wordt gelegd; en dat volgens het gewone regt iedere verbindtenis om te doen, zich, in geval van niet-voldoening, oplost in vergoeding van kosten, schaden en interessen.

Ad art. 12 gelooft men te moeten opmerken, dat men zeer moet hechten aan het spoedig indienen van een verzoekschrift nadat het toeval heeft plaats gehad, zoowel uit hoofde van de meerdere praesumptie van goede trouw bij den verzoeker, als omdat, de omstandigheden alsdan nog versch in het geheugen liggende, de Regering beter in staat is haar oordeel te vestigen.

Ad art. 14. Eindelijk zij opgemerkt, dat, ten einde allen twijfel weg te nemen, of in gunstige bepalingen dezer wet ook zouden kunnen deelen de schuldbrieven begrepen in de aflossing en schuldverwisseling volgens de wet van den 25sten Junij 1844 (*Staatsblad* n°. 28), die vraag door de redactie van dit artikel bevestigend wordt uitgemaakt, en er alzo gevolg zal kunnen gegeven worden aan onderscheidene reeds gedane aanvragen van dien aard, wanneer de belanghebbenden zich nader aanmelden.

6. GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET.

WIL WILLEM II, ENZ.

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, bepalingen daar te stellen nopens de wijze waarop eigenaars van schuldbrieven, ten laste van het rijk aan toonder uitgegeven, of van certificaten op inschrijvingen in de grootboeken der nationale schuld gevestigd, welke door buitengewone toevallen vernietigd zijn, nieuwe titels kunnen erlangen.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. In geval van vernietiging door of ten gevolge van brand, watersnood, of eenig dergelijk buitengewoon toeval, van eene schuldbekentenis aan toonder, uitgegeven ten laste van het Rijk of van deszelfs Overzeesche bezittingen, welke rente draagt en waarvan de renten hier te lande betaalbaar zijn, kan, ten verzoeke van den laatsten houder, op den bij deze wet bepaalden voet, eene tegemoetkoming der schade worden erlangd.

Art. 2. Ter verkrijging van zoodanige tegemoetkoming vervoegt zich de laatste houder tot Ons, bij een verzoekschrift, waarin de aard, de hoegrootheid, het nummer of andere kentekenen van het vermiste stuk, en de omstandigheden onder welke hij buiten bezit van hetzelfde is geraakt, behoorlijk zijn omschreven alsmede de bijzonderheden, die ten bewijze kunnen strekken van deszelfs wettig bezit op het oogenblik van het ongeval.

Dat verzoek moet binnen één jaar na de vermissing zijn ingediend, en wordt op hetzelfde door Ons beslist na voorloopig onderzoek en na den Raad van State te hebben gehoord.

Bij het verzoekschrift wordt domicilie binnen het rijk gekozen.

Art. 3. Onze magtiging tot het doen van oproepingen, we-

gens het geleden vermis verleend zijnde, wordt door het Hoofd van het Departement van Finantien, bij aankondiging, ten koste van den verzoeker, in de Staats-courant en in een der dagbladen van de hoofdplaats der provincie, waarin het ongeval heeft plaats gehad, of, zoo het ongeval buiten het rijk is voorgevallen, alsdan, behalve in de Staats-Courant, in een der dagbladen van de stad Amsterdam, aan het algemeen kennis gegeven van hetgeen gebeurd is en verlangd wordt, en daarbij tevens ieder, die beweren mogt eenig strijdig belang te hebben, opgeroepen om zijne regten te doen gelden.

Deze aankondiging wordt daarna nog drie maal, telkens met eene tusschenpoozing van ten minste zes maanden, in dezelfde dagbladen herhaald, met vermelding of het is de tweede, derde of laatste aankondiging.

Art. 4. Wanneer iemand vermeent regt op een schuldbewijs te hebben, waaromtrent de aankondiging in art. 3 vermeld plaats heeft, moet hij daarvan, bij deurwaarders-exploit, aan het Hoofd van het Departement van Finantien en aan den verzoeker in de oproepingen vermeld, kennis geven.

De verdere oproepingen worden alsdan geschorst.

De verzoeker is verplicht binnen drie maanden na de dagteekening van het exploit den verzetter te dagvaarden tot opheffing van het gedaan verzet, en een afschrift der dagvaarding aan het Hoofd van het Departement van Finantien te beteekenen.

Hieraan door den verzoeker niet voldaan zijnde, wordt het verzoek als vervallen beschouwd.

Art. 5. Indien bij vonnis, in kracht van gewijsde gegaan, de regten van hem, die zich tegen het verzoek verzet heeft, worden erkend, wordt daarvan aan Ons door het Hoofd van het Departement van Finantien verslag gedaan, en dien ten gevolge het verzoek ter bekoming eener tegemoetkoming afgewezen.

Zoodra het verzet bij regterlijk vonnis, in kracht van gewijsde gegaan, is afgewezen, worden de aankondigingen hervat, en voorts gehandeld als in het volgende artikel wordt omschreven.

Art. 6. Wanneer er sedert de laatste aankondiging twee maanden verlopen zijn, zonder dat iemand op de in art. 4 gemelde wijze eenig strijdig belang heeft doen kennen, brengt het Hoofd van het Departement van Finantien de stukken tot het verzoek en de gedane oproepingen betrekkelijk, ter Onzer kennis, met voorstel, zoo daartoe gronden worden gevonden, om, na den Raad van State te hebben gehoord, de verlangde tegemoetkoming te verlenen.

Zoo daartoe door Ons wordt besloten, wordt aan den laatsten houder afgegeven een bewijs ten zijnen name, tot ontvangst der op de schuldbekentenis verschenen en niet verjaarde, of gedurende den tijd van tien jaren na de dagteekening van het bewijs, te verschijnen renten.

Dit bewijs wordt aan den houder niet afgegeven dan nadat door hem zal zijn gesteld een personele borgtocht voor het bedrag van tien jaar rente.

Art. 7. Krachtens het in het vorige artikel bedoelde bewijs, kan geene rentebetaling gevorderd worden, zoodra er komt te blijken dat de als vernietigd opgegeven schuldbekentenis of de daarbij behorende rentebewijzen nog in wezen zijn.

In zoodanig geval wordt aan den belanghebbende daarvan kennis gegeven en is deze verplicht de reeds door hem ontvangen renten onmiddellijk terug te betalen.

Art. 8. Na verloop van tien jaren sedert de afgifte van het in art. 6 bedoelde rentebewijs, wordt aan den houder, tegen intrekking daarvan, ter vervanging van den vernietigden titel, een nieuwe titel afgegeven.

Met dat oogenblik zijn verjaard alle regten, welke de houder van den als vernietigd beschouwden titel en van de daarbij behorende rentebewijzen op het rijk bezeten heeft.

De belanghebbende, welke daarna mogt opkomen, wordt verwezen op hem, welke den nieuwen titel heeft bekomen.

Art. 9. Behoudens de na te melden wijzigingen, zijn de in de vorige artikelen vastgestelde bepalingen insgelijks toepasselijk in geval van vernietiging door of ten gevolge van brand, watersnood, of eenig ander buitengewoon toeval, van certificaten of acten van aandeel, uitgegeven door een administratie-kantoor en gevestigd op inschrijvingen in een van de grootboeken der nationale schuld.

Bij het voorloopig onderzoek in art. 2 en ook vóór de eindbeslissing in art. 6 vermeld, wordt het administratie-kantoor, door hetwelk het vermiste stuk is afgegeven, op het verzoek gehoord.

Art. 10. Wanneer bij Ons besluit de tegemoetkoming ter zake van het vermiste certificaat is toegestaan, worden aan den laatsten houder de verschuldigde niet uitbetaalde en niet verjaarde